

Nieuwsbrief PSH GOR bij Covid-19

Nummer 22 (18 februari 2021)

Landelijk coördinatieteam PSH GOR (ARQ/ Nivel/ cGM/ GGD GHOR NL)

Dit is alweer de 22^e nieuwsbrief over PSH en GOR bij de Coronacrisis, waarmee we u op de hoogte houden van ontwikkelingen rond PSH en GOR. We zullen de nieuwsbrief uitbrengen als er voldoende informatie is om te delen, dus onregelmatig.

Helaas is het op het moment niet mogelijk om documenten op GGD GHOR Kennisnet te plaatsen, dat zullen we doen zodra dat weer mogelijk is.

Nieuwe producten en informatie PSH

Nieuw op het Steunpunt Coronazorgen

1. [Tips voor jongeren](#): zo blijf je je goed voelen in coronatijd: Tips voor jongeren om piekeren tegen te gaan, om structuur in je dag te krijgen én inspiratie om na te denken over wat wél kan.
2. [Gezond leven in coronatijd](#): Tips voor een gezonde leefstijl. En tips hoe te starten met werken aan een gezonde leefstijl én het vol te houden.
3. [Thuisquarantaine](#): Wat doe het met je? En hoe regel je de praktische zaken. Dat lees je op deze pagina.

Informatie van externe organisaties

Initiatieven voor jongeren en kinderen

- [Rode Kruis challenge #skipdecoronadip](#): Een initiatief voor meer vrolijkheid en positiviteit door elke dag een opdracht te doen die helpen om beter in je vel te zitten.
- [Blijfovereind](#) biedt samen met het Rode Kruis gratis gesprekken aan voor jongeren.
- [Veilig Thuis](#) heeft nu een chatfunctie om het kinderen en jongeren makkelijker te maken contact op te nemen.

Nieuwe producten en informatie GOR

GOR uitvraag

Het RIVM en Nivel willen graag de GGD'en ondersteunen in hun GOR proces, specifiek op die onderdelen waar nog ondersteuningsbehoeften liggen. Het Nivel brengt namens het RIVM de geleerde lessen over de aanpak van COVID-19 vanuit het perspectief van GOR-procesleiders in kaart. In de eerste helft van 2021 zal het Nivel samen met het RIVM-cGM een (digitale) ronde langs alle GGD'en doen om samen met GOR-procesleiders terug te blikken op de aanpak van COVID-19 vanuit het perspectief van GOR. GOR procesleiders hebben een uitnodiging ontvangen voor een telefonische afspraak.

Twijfels, onzekerheden en behoeften bij coronavaccinatie: kwalitatief en kwantitatief onderzoek

Eind januari publiceerde de Corona Gedragsunit het onderzoek '[Twijfels, onzekerheden en behoeften bij coronavaccinatie: kwalitatief en kwantitatief onderzoek](#)'. Hierin is onderzocht welke sentimenten en overwegingen een rol spelen bij de keuze om je nu wel of niet te laten vaccineren. Deze inzichten kunnen helpen bij het verder ontwikkelen van communicatieboodschappen en bijbehorende materialen in de corona-vaccinatiecampagne.

Nieuwe producten en informatie GOR (vervolg)

Wat zijn redenen om niet te laten testen?

Hoeveel van de mensen met corona gerelateerde klachten laten zich testen en welke redenen geven mensen om zich niet te laten testen? Antwoorden op deze vragen vindt u in de notitie '[Redenen om niet te laten testen bij klachten](#)', verschenen op rivm.nl. Een van de conclusies: 63% van de mensen noemt als reden om zich niet te laten testen dat ze heel milde klachten hebben, of dat hun klachten volgens hen niet voelen als een COVID-19 besmetting.

Epidemiologie en infectieziektebestrijding, wettelijke onderbouwing

Epidemiologen ondervinden in de uitvoering van hun werk problemen door de toegangsbeperkingen van onder andere HPZone. Functionaliteiten zoals export en variabelen zijn geblokkeerd en soms staat de privacy of rechtmatige toegang ter discussie. In de volgende samenvatting wordt de wettelijke basis van de epidemiologen taak omschreven:

De toegang tot de (persoons)gegevens uit HPZone en CoronIt is geregeld op basis van de volgende wettelijke grondslagen:

Epidemiologen mogen data met persoonsgegevens verwerken in het kader van Wet Publieke Gezondheid, artikel 2 (monitoring en signalering). Verder is er ook een wettelijke grondslag vanuit de WGBO (verlengde armconstructie).

De GGD verwerkt persoonsgegevens op basis van grondslag art. 6.1.e AVG: de vervulling van een taak van algemeen belang die bij de GGD is belegd. Op grond van artikel 6 Wet publieke gezondheid heeft de GGD tot taak om onderzoek te doen naar infectieziekten om bij te dragen aan bijvoorbeeld beleidsvoering omtrent die ziekten en preventie en aanpak. Voor het doel van het onderzoek is de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk. Onder deze persoonsgegevens vallen tevens bijzondere persoonsgegevens, namelijk gegevens over gezondheid waarvoor in beginsel een verbod op verwerking geldt. Op de verwerkingen in het kader van dit onderzoek is de uitzondering ex art. 9.2.i AVG van toepassing (de verwerking is noodzakelijk om redenen van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid).

Er is sprake van:

- Redenen van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid (zie 1.2.4)
- Een grond in Unierecht of lidstatelijk recht (artikel 6c Wpg) waarin passende en specifieke maatregelen zijn opgenomen ter bescherming van de rechten en vrijheden van de betrokkene waaronder het beroepsgeheim in art. 7:457 BW en artikel 88

Interessante informatie en producten algemeen

10^e ronde vragenlijstonderzoek

Hoe gaan mensen om met de coronamaatregelen? Die vraag staat nu voor de 10e keer centraal in het onderzoek van het RIVM, GGD GHOR Nederland en de GGD'en. De resultaten van dit onderzoek (en eerdere rondes) vindt u op vrijdag 26 februari op www.rivm.nl/gedragsonderzoek en lichten we die middag toe in een online sessie (Aanmelden voor de online sessies van de RIVM Corona Gedragsunit kan via coronagedragsunit@rivm.nl).

Interessante informatie en producten algemeen (vervolg)

Uitkomsten GGD onderzoek naar nazorgbehoeften coronapatiënten

Coronapatiënten hebben behoefte aan praktische en psychosociale ondersteuning. Dit blijkt uit het kortdurende [onderzoek](#) uitgevoerd door GGD Hart voor Brabant en GGD Brabant Zuidoost. De partners in dit onderzoek concluderen dat het medische en het sociale veld van zorgverlening niet goed op elkaar zijn aangesloten. Enkele geïnterviewden hebben vergelijkbare negatieve ervaringen met het verstrekken van informatie over nazorg en ondersteuning door het verpleeghuis en ziekenhuis. Zij misten ook betrokkenheid vanuit hun huisartsenpraktijk.

Hoofdpunten uit actualiteitsmonitor ARQ - 28 januari – 16 februari

Het volledige document komt op GGD GHOR Kennisnet te staan, zowel in de PSH als in de GOR-groep, zodra het platform weer beschikbaar is. Hieronder een samenvatting:

Kwetsbare groepen

- Noodlijn voor MKB'ers: Het IMK biedt met deze noodlijn een luisterend oor voor MKB'ers: 088-9990000. (Niet bedoeld voor juridische of praktische ondersteuning).
- Geestelijke gezondheid jongeren alarmerend: Dat erkent ook het kabinet. Daarom moet het voor hen mogelijk worden om elkaar te ontmoeten. ([I&O Research](#) i.o.v. NOS, 12 feb).
- Sociaal-emotionele problemen en eenzaamheid studenten: Naar schatting hebben zo'n 30.000 tot 35.000 studenten last van mentale, sociaal-emotionele, concentratie-, motivatie- en studievoortgangproblemen en 30% voelt zich eenzaam. Dit komt door een gebrek aan interactie en contact met docenten en medestudenten. ([onderzoek ResearchNED en ISO](#), NOS, 10 feb).
- Crisis voedingsbodem voor extremisme: Bij het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE) komen meer meldingen binnen tijdens corona. Het meldpunt hoopt dat er meer bewustzijn komt bij hulpverleners over deze groeiende groep extremisten ([Landelijk Steunpunt Extremisme aan NOS](#), 6 feb).
- Aantal zelfdodingen niet toegenomen: Dit meldt 113 Zelfmoordpreventie ([NOS](#), 22 jan)

Zorgprofessionals

- Meldpunt [zorgbonus gemist](#) opgezet: Een groep werkgevers, uitzendbureaus en zzp-belangenorganisaties hebben dit meldpunt gelanceerd voor zorgmedewerkers die nog geen coronabonus hebben ontvangen. Het is bedoeld om in kaart te brengen hoe groot deze groep is.

LOTG – sectie gezondheid. Beeld kwetsbare groepen week 1-4 (4 -31 januari)

Het volledige document komt op GGD GHOR Kennisnet te staan, zowel in de PSH als in de GOR-groep, zodra het platform weer beschikbaar is.

Samenvatting

Mensen in huiselijk geweld-situaties

- Het Landelijk Netwerk Veilig Thuis meldt 10% meer contactmomenten sinds het begin van de coronacrisis. Het gaat vooral om adviesvragen.
- Het aantal meldingen van huiselijk geweld bij de politie nam deze maand af. Dit geldt ook voor het aantal zorgmeldingen bij Veilig Thuis. Beide aantallen liggen lager dan cijfers van vorig jaar.
- Het aantal chats bij Fier daalde iets ten opzichte van vorige maand, maar ligt nog steeds hoger dan vorig jaar. Mogelijk komt dit door grotere naamsbekendheid.

Interessante informatie en producten algemeen (vervolg)

LOTC – sectie gezondheid. Beeld kwetsbare groepen week 1-4 (4 -31 januari) (vervolg)

Mensen met bestaande psychische/sociale kwetsbaarheid en risico op ontregeling

- Het aantal meldingen in het kader van verkennend onderzoek voor niet-acute verplichte zorg bij mogelijke psychische problematiek (WVGGZ) is stabiel in veel GGD-regio's.
- Het aantal suïcidepogingen en suïcides geregistreerd door de politie is wisselend, maar ligt flink lager dan in deze periode vorig jaar.
- Het contact met 113 bleef deze maand nagenoeg gelijk en ligt al sinds de start van de coronacrisis flink hoger.
- Het lijkt in veel regio's zowel zorginstellingen als OGGZ te lukken om contact te houden met mensen met ernstige psychische en sociale problematiek, wel meer op afstand.

Mensen met ernstige psychische/sociale kwetsbaarheid zonder zorg en/of zonder dak/thuis

- De door politie geregistreerde overlast door dak- en thuislozen daalt al enkele maanden en ligt nu onder het weekgemiddelde in deze maand van vorig jaar.
- Meldpunt zorgwekkend gedrag (0800-1205): Dit meldpunt verbindt zorgmeldingen door met regionale meldpunten. In januari steeg het aantal meldingen met 21,2% tot gemiddeld 394 per week.

Denktank Coronacrisis: ga gezamenlijk aan de slag met de herstelagenda

De Denktank Coronacrisis van de Sociaal-economisch raad (SER) heeft het advies [Perspectief op Herstel](#) uitgebracht. De kern van het advies is: Houd vol en pak door! Start met het gezamenlijk voorbereiden van het herstelbeleid dat we na de coronacrisis gaan inzetten. Blijf de gezondheidscrisis bedwingen. Zet de steun aan ondernemers, werknemers en kwetsbare groepen voort en intensiveer waar nodig. Heb meer oog voor het mentale welzijn van ons allemaal. Blijf intensief communiceren en uitleggen om naleving en draagvlak te stimuleren.

Publieke Herstelzorg

Begin december heeft de raad van directeuren Publieke Gezondheid gesproken over het onderwerp 'publieke herstelzorg', mede naar aanleiding van een initiatief van de koepelorganisatie van artsen M&G die meer aandacht voor dit onderwerp bepleitten. Uitkomst van dat overleg was dat er nog onvoldoende landelijk beeld is bij de verschillende (regionale/lokale) initiatieven die er zijn. De afgelopen periode is gebruikt om informatie te verzamelen over lopende en voorgenomen initiatieven.

Diverse documenten zijn verschenen met betrekking tot publieke herstelzorg:

- Raad voor Volksgezondheid en Samenleving: [Coronamoe\(d\)](#)
- Sociaal Economische Raad: [Coronacrisis Herstelagenda](#)
- Sociaal Cultureel Planbureau: [presentaties maatschappelijk beeld corona](#)
- Nederlands Jeugd Instituut: [Nu werken aan mentale gezondheid van jongeren](#)

Op dit moment vindt een 3de uitvraag plaats onder de GGD - PSH procesleiders, waarin onder andere wordt ingezoomd op de vraag wat men in de betreffende regio op het gebied van publieke herstelzorg aan initiatieven ontwikkeld heeft of wat men van plan is aan initiatieven op te gaan pakken.

Op 23 februari is over dit onderwerp een breed overleg gepland in het Coördinatieteam PSH-GOR. We vinden het van belang dat PSH goed op deze initiatieven is aangehaakt en zullen daar aandacht voor vragen. Relevante uitkomsten zullen worden teruggekoppeld via deze nieuwsbrief.

Interessante informatie en producten algemeen (vervolg)

Terugkijken webinar 'De burger als bondgenoot; crisis en opgeschaalde zorg'

Op 29 januari organiseerden IFV en het Rode Kruis het webinar 'De burger als bondgenoot; crisis en opgeschaalde zorg'.

Via deze links kunt u het terug kijken:

[Deel 1](#) Inleider, Harald Veen, René Stumpel en Antoin Scholten

[Deel 2](#) Inleider, Ilja Leonard Pfeijffer, Michel Dückers

Agenda webinars en andere digitale bijeenkomsten

Vrijdag 26 februari van 14.00 tot 15.00 uur: online toelichting 10e ronde corona gedragsonderzoek

Aanmelden kan via coronagedragsunit@rivm.nl

Vrijdag 5 maart: training 'vaccinatie & gedrag' voor communicatieprofessionals van gemeenten en GGD'en (er is beperkt plek, dus aarzel niet te lang met aanmelden! Dat kan via coronagedragsunit@rivm.nl)

Eerdere nieuwsbrieven

Voorgaande edities van de nieuwsbrief PSH GOR zijn te vinden onderaan de [website van ARQ Kenniscentrum Impact](#).

Heeft u deze nieuwsbrief doorgestuurd gekregen van een collega en wilt u hem ook zelf graag ontvangen? Dat kan. Stuur een mail naar cGM@rivm.nl.

De nieuwsbrief is bedoeld voor medewerkers van GGD, GHOR en de Veiligheidsregio.

Contactgegevens

GGD'en kunnen met vragen of ondersteuningsbehoeften aankloppen bij het coördinatieteam.

Vragen per telefoon:

- PSH-vragen: 06-30661005 (ARQ Kenniscentrum Impact)
- GOR-vragen: 06-51617555 (Martine Mulder)

Vragen per e-mail:

- Vragen over PSH en GOR kunnen per e-mail gesteld worden aan cGM@rivm.nl
- Vragen, opmerkingen of aanvullingen met betrekking tot het IVC kunnen per e-mail gesteld worden aan steunpuntcorona@arq.org

De leden van het coördinatieteam zijn: Sjef Timmermans, Nannah Tak (GGD GHOR Nederland), Wera van Hoof, Charlie Steen, George Lim, Noor Jansen (ARQ), Michel Dückers (Nivel/ARQ), Martine Mulder (cGM/GGD ZW), Femke de Zwart, Elske Marra, Jannie van der Helm, Diane Houweling, Loes Lanting (RIVM/cGM)